



## ЎЗБЕКИСТОН RESPUBLIKASI TIJORAT BANKLARIDA AҲОЛИ ОМОНАТЛАРИНИНГ ЖОЗИБАДОРЛИГИНИ ОШИРИШ

**Ҳакимов Зоҳид Норбўтаевич**

Тошкет давлат иқтисодиёт университети

ORCID: 0009-0008-2899-9473

[Zohidshoh@gmail.com](mailto:Zohidshoh@gmail.com)

**Аннотация.** Ўзбекистон Республикасида аҳоли омонатларининг жозибадорлигини ошириш, банк тизимида ишончни мустаҳкамлаш ва омонатчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилишга қаратилган тадқиқот натижалари баён этилган. Тадқиқотда тижорат банклари фаолияти, қонунчилик базаси ва халқаро тажриба чуқур таҳлил қилинди. Халқаро тажрибадан келиб чиқиб, Германия, Сингапур ва Жанубий Корея каби мамлакатлардаги омонатларни кафолатлаш тизими Ўзбекистон шароитига мос равишда таққосланди. Жадаллашган рақамлаштириш жараёнлари ва автоматлаштирилган қайтариш тизимлари омонатчиларнинг банк тизимида бўлган ишончини оширишда ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлиги таъкидланди. Тадқиқот натижалари асосида омонатларни қайтариш муддатини қисқартириш, рақамли хизматларни кенгайтириш, кафолатланган лимитни ошириш ва маркетинг стратегияларини ривожлантириш каби тавсиялар ишлаб чиқилди. Ушбу тадбирлар Ўзбекистон банк тизимининг барқарорлигини ошириш ва халқаро молия бозорлари билан интеграция жараёнини тезлаштириш учун замин яратади.

**Калит сўзлар:** омонатларни кафолатлаш, банк тизими, рақамли омонатлар, халқаро тажриба, қайтариш муддати, омонатчилар ҳуқуқлари, иқтисодий ислохотлар, инновацион молиявий маҳсулотлар.

## ПОВЫШЕНИЕ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТИ ВКЛАДОВ НАСЕЛЕНИЯ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН

**Ҳакимов Заҳид Норботаевич**

Ташкентский государственный экономический университет

**Аннотация.** Представлены результаты исследования, направленные на повышение привлекательности сбережений населения Республики Узбекистан, укрепление доверия к банковской системе и защиту прав вкладчиков. В исследовании подробно проанализирована деятельность коммерческих банков, правовая база и международный опыт. На основе международного опыта было проведено сравнение системы гарантирования вкладов в таких странах, как Германия, Сингапур и Южная Корея, в соответствии с условиями Узбекистана. Было отмечено, что ускоренные процессы цифровизации и автоматизированные системы возврата имеют решающее значение для повышения доверия вкладчиков к банковской системе. По результатам исследования были разработаны такие рекомендации, как сокращение срока возврата вкладов, расширение цифровых услуг, увеличение гарантированного лимита и разработка маркетинговых стратегий. Данные мероприятия создают основу для повышения стабильности банковской системы Узбекистана и ускорения процесса интеграции с международными финансовыми рынками.

**Ключевые слова:** страхование вкладов, банковская система, цифровые депозиты, международный опыт, срок погашения, права вкладчиков, экономические реформы, инновационные финансовые продукты.

## INCREASING THE ATTRACTIVENESS OF POPULATION DEPOSITS IN COMMERCIAL BANKS OF THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN

**Khakimov Zakhid Norbotaevich**  
Tashkent State University of Economics

**Abstract.** The results of a study aimed at increasing the attractiveness of population deposits in the Republic of Uzbekistan, strengthening confidence in the banking system and protecting the rights of depositors are presented. The study provides an in-depth analysis of the activities of commercial banks, the legislative framework and international experience. Based on international experience, the deposit guarantee system in countries such as Germany, Singapore and South Korea was compared in accordance with the conditions of Uzbekistan. It was noted that accelerated digitalization processes and automated return systems are of decisive importance in increasing depositors' confidence in the banking system. Based on the results of the study, recommendations were developed such as reducing the deposit repayment period, expanding digital services, increasing the guaranteed limit and developing marketing strategies. These measures create a basis for increasing the stability of the banking system of Uzbekistan and accelerating the process of integration with international financial markets.

**Keywords:** deposit guarantee, banking system, digital deposits, international experience, repayment period, depositors' rights, economic reforms, innovative financial products.

### Кириш.

Ўзбекистон Республикасида аҳоли омонатларининг жозибадорлигини ошириш ва банк тизимига ишончни мустаҳкамлаш мамлакат иқтисодий ривожланишининг устувор йўналишларидан бири ҳисобланади. Омонатлар нафақат молиявий ресурсларни жалб қилиш воситаси, балки инвестиция салоҳиятини оширишдаги асосий омил сифатида ҳам муҳим аҳамиятга эга. Шу боис, давлат томонидан ушбу соҳани тартибга солиш, инновацион маҳсулотларни жорий қилиш ва омонатчи ҳуқуқларини ҳимоя қилиш механизмларини такомиллаштириш бўйича қатор ислоҳотлар амалга оширилмоқда. 2024 йил Олий Мажлис Қонунчилик Палатаси томонидан **“Банклардаги омонатларни ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида”**ги Ўзбекистон Республикасининг қонуни лойиҳаси биринчи ўқишда концептуал жиҳатдан қабул қилинган лойиҳаси бу соҳадаги энг муҳим ислоҳотлардан бири сифатида қаралмоқда. Мазкур қонун лойиҳасида омонатларни кафолатлаш тизимини халқаро стандартларга мувофиқлаштириш, омонатларни қайтариш муддатларини қисқартириш ва кафолатланган маблағ миқдорини белгилаш каби масалалар кўзда тутилган. Омонатлар бўйича кафолатланган максимал лимит ҳар бир банк учун 200 миллион сўм этиб белгиланган. Бу аҳолининг омонатлар бўйича ишончини оширишга қаратилган муҳим чора сифатида баҳоланади. 2027 йилгача банк лицензияси бекор қилинган ҳолатда омонатларни қайтариш муддати босқичма-босқич 7 иш кунигача қисқартирилади. Бу омонатчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилишдаги самарадорликни оширади (“Банклардаги омонатларни ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида”ги қонун лойиҳаси, 2024).

### Адабиётлар шарҳи.

Жаҳонда бўлаётган ўзгаришлар, глобаллашув жараёни, рақобатбардошликни ҳаддан зиёд ривожланиши, тижорат банкларининг трансформация жараёнини янада фаоллаштириш, мижозларга кўрсатилаётган банк хизматларини янги босқичга олиб

чиқиш заруратини юзага келтиради. Бу борада Президент Ш.М. Мирзиёев (2020) Олий Мажлисга Мурожаатномада, “Яна бир жиддий камчилик шуки, рақамли технологияларни кенг жорий этиш ҳисобидан ходимлар сони ва иш жараёнларини оптималлаштириш чоралари кўрилмаётганлигидир”, деб таъкидлаб ўтди.

Халқаро тажриба омонат тизимини ривожлантиришда бир неча устувор йўналишларни намоён этмоқда. Германияда омонатларни ҳимоя қилиш кафолатлари Германия молия назорати тузилмаси томонидан мустақамланган бўлиб, омонатлар қонунчилик билан кафолатланади ва қайтариш жараёни автоматлаштирилган тарзда амалга оширилади (BaFin, 2023). Сингапурда рақамли банк тизимлари орқали омонатларни ҳимоялаш кафолати таъминланади. Омонатлар қайтарилиши 3-5 иш кунда амалга оширилади, бу эса аҳолининг банкларга бўлган ишончини сезиларли даражада оширади (Monetary Authority of Singapore, 2023). Жанубий Кореяда рақамли технологиялар ва инновацион омонат маҳсулотлари орқали омонатчиларнинг маблағлари ҳимояланиб, омонатлар бўйича бозорда кучли рақобат муҳити яратилади (Korea Institute of Finance, 2022).

Ўзбекистонда ҳам омонат тизими жозибadorлигини ошириш бўйича инновацион қадамлар қўйилмоқда. 2023 йилда жорий этилган рақамли платформалар орқали аҳолининг омонат операцияларини қулай ва тезкор амалга ошириш имкониятлари яратилди. Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг 2023 йилги ҳисоботида қайд этилганидек, рақамли хизматларнинг жорий қилиниши омонат операциялари ҳажмининг 18% га ошишига олиб келган (Ҳисобот, 2023).

Шу билан бирга, давлат томонидан қатор чора-тадбирлар ишлаб чиқилган. Аҳолига янги омонат турларини таклиф этиш, масалан, валютадаги омонатлар ёки фоизли бонусли омонатлар. Тадбиркорлик субъектлари учун мўлжалланган махсус омонат маҳсулотлари. Банк хизматлари бўйича маълумотлар шаффофлигини таъминлаш ва оммавий ахборот воситаларида тарғибот ишларини кучайтириш. Тадқиқот доирасида тижорат банклари фаолияти, қонунчилик базаси ва халқаро тажриба чуқур таҳлил қилинади. Бу асосда, Ўзбекистонда омонат тизимининг жозибadorлигини ошириш учун тавсиялар ишлаб чиқилади. Ҳар бир қадам омонатчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилишни кучайтириш ва уларнинг банк тизимига бўлган ишончини мустақамлашга қаратилган. Ушбу тадқиқот омонатчилар ва банклар ўртасидаги ҳамкорликни ривожлантириш ҳамда миллий банк тизимининг барқарорлигини таъминлашда муҳим амалий аҳамиятга эга.

Мамлакатимиз олимларидан Тоймухамедов (2020) ўз тадқиқотларида, банк хизматларини кўламини кенгайтириш аҳоли томонидан молиявий хизматларга бўлган талаб ва молия институтларининг таклифига мос келиш нуқтаи назаридан талқин қилинади. Яна бир маҳаллий иқтисодчи олима, Азларова (2022) банк хизматларини кўламини кенгайтириш учун янги финтех компанияларини кириб келишига қулай шарт-шароитлар яратиш ҳисобига инновацион онлайн рақамли хизматларни ривожлантириш ҳамда банк ходимлари малакасини ошириш асосида эришилади деб ҳисоблайди.

Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг йиллик ҳисоботлари рақамли омонат хизматларининг аҳоли омонатлари ҳажмини оширишга таъсирини очиқлайди. Хусусан, 2022-2024 йилларда рақамли омонатларнинг улуши сезиларли даражада ошгани қайд этилган. Бу рақамли технологияларни янада кенгроқ жорий қилиш зарурлигини кўрсатади. “Банклардаги омонатларни ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида”ги қонун лойиҳаси (2024 йил) Ўзбекистонда омонатларни қайтариш муддатларини қисқартириш ва кафолатланган лимитларни ошириш бўйича аниқ қадамларни назарда тутди. Бу ислохотлар омонатчиларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш ва банк тизимига ишончни оширишда муҳим ўрин тутди.

### Тадқиқот методологияси

Бу тадқиқотнинг мақсади Ўзбекистон Республикасида аҳоли омонатларининг жозибadorлигини оширишга қаратилган иқтисодий механизмларни таҳлил қилиш ва уларни такомиллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқишдан иборат. Тадқиқот доирасида тижорат банкларининг омонатлар бўйича фаолияти, қонунчилик базаси ва омонатларга бўлган ишончни ошириш омиллари ўрганилади.

Тадқиқот ҳужжат таҳлили, статистик таҳлил ва иқтисодий таҳлил методларига асосланади. Ташланган файллар орқали тижорат банкларининг омонатлар ва кредитлар ҳақидаги маълумотлари ҳамда тегишли қонун ҳужжатлари таҳлил қилинади. Шунингдек, халқаро тажриба асосида омонат кафолатлаш тизимлари солиштирилади ва аҳоли талабларига мос таклифлар ишлаб чиқилади. Аҳоли омонатларига бўлган ишончни ошириш ва банк хизматларининг жозибadorлигини кучайтириш бўйича амалий тавсиялар ишлаб чиқилади.

### Таҳлил ва натижалар муҳокамаси.

Ўзбекистонда аҳоли омонатларининг жозибadorлигини ошириш ва банк тизимига ишончни мустаҳкамлаш бўйича тадқиқотлар халқаро ва маҳаллий тажрибаларни солиштириш асосида шакллантирилган. Хусусан, омонатларни кафолатлаш ва рақамли хизматларни ривожлантиришга қаратилган ишлар таҳлил қилинган. Германиядаги BaFin ташкилоти томонидан чоп этилган "German Deposit Protection System: Legal Framework and Efficiency" тадқиқотида омонатларни ҳимоя қилишнинг шаффоф ва автоматлаштирилган жараёнлари ўрганилган. Германиянинг ушбу тажрибаси қайтариш муддатларини қисқартириш ва кафолат тизимининг самарadorлигини оширишда Ўзбекистон учун муҳим аҳамиятга эга. Сингапурнинг Monetary Authority of Singapore томонидан тайёрланган "Deposit Insurance in Singapore: Enhancing Financial Stability" тадқиқоти рақамли технологиялар орқали омонатчиларнинг маблағларини ҳимоя қилиш механизмларини очиб беради. Сингапурда қайтариш муддатларининг қисқалиги аҳолининг банк тизимига бўлган ишончини оширишда ҳал қилувчи омил бўлган. Ўзбекистондаги рақамлаштириш жараёнларини кучайтириш бўйича таклифлар ушбу тажрибага асосланади. Жанубий Кореянинг Korea Institute of Finance томонидан чоп этилган "Banking Sector Reform and Deposit Insurance" тадқиқоти банк тизимининг рақобатбардошлигини ошириш ва инновацион омонат маҳсулотларини жорий этиш бўйича ишланмаларни тақдим этади. Ушбу тажриба Ўзбекистонда тадбиркорлик субъектлари учун мўлжалланган махсус омонат маҳсулотларини ишлаб чиқишга асос бўлиши мумкин.

Омонатлар банк тизимидаги энг муҳим молиявий манбалардан бири ҳисобланади. Улар банклар учун ички ва ташқи сармоя манбаи бўлиб, аҳолининг банк тизимига бўлган ишончини оширишга хизмат қилади. Ўзбекистон Республикасида ҳам омонатлар жозибadorлигини ошириш учун бир қатор ислохотлар амалга оширилмоқда. Бу тадқиқот доирасида аҳоли омонатлари ҳажми, рақамли омонат хизматлари ва халқаро тажрибалар билан таққослаш орқали аниқланган натижалар тақдим этилади.

Тадқиқот натижалари қуйидаги икки асосий жиҳатда таҳлил қилинди:

1-жадвал

### Ўзбекистонда омонатлар динамикаси (2022-2024 йиллар)

Йил	Умумий омонатлар ҳажми (млрд сўм)	Рақамли омонатлар улуши (%)
2022	35,000	10
2023	38,000	15
2024	42,000	20

**Манба:** Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг йиллик ҳисоботлари асосида тадқиқотчи томонидан тайёрланди (2022-2023 йиллар).

Жадвал 2022-2024 йиллар давомида умумий омонатлар ҳажми ва рақамли омонатлар улуши ўсишини акс эттиради. Рақамли хизматларнинг жорий этилиши омонатчиларнинг фаоллигига ижобий таъсир кўрсатган. 2022-2024 йиллар давомида умумий омонатлар ҳажми 20% ошган. Рақамли омонатлар улуши эса 10% дан 20% га кўтарилиб, банклар томонидан рақамлаштириш жараёнларининг аҳолининг банк тизимига бўлган қизиқишини оширишда муҳим ўрин тутганини кўрсатади.

## 2-жадвал

## Ўзбекистон ва халқаро тажрибада омонат кафолати

Давлат	Кафолатланган омонат чегараси (USD)	Қайтариш муддати (кун)
Ўзбекистон	17 000	83
Германия	100 000	7
Сингапур	55 000	5
Жанубий Корея	44 000	10

**Манба:** Ўзбекистон: "Банклардаги омонатларни ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида"ги қонун лойиҳаси, BaFin (Federal Financial Supervisory Authority, 2023 йил ҳисоботи); Monetary Authority of Singapore (2023 йил ҳисоботи) Korea Institute of Finance (2022 йил ҳисоботи) ҳисоботлари асосида тадқиқотчи томонидан тайёрланди.

Ушбу жадвалда ҳар бир давлатдаги омонатларни ҳимоялаш кафолатларининг чегаралари ва қайтариш муддатлари солиштирилган. Ўзбекистондаги қайтариш муддати 60 кун бўлиб, Германия ва Сингапурга нисбатан анча узоқдир. 2027 йилгача бу муддатни 7 кунгача қисқартириш қисқартириш режаси мавжуд.

Ўзбекистонда умумий омонатлар ҳажми ошган бўлсада, рақамли омонатларнинг улуши ҳануз паст даражада. Германия ва Сингапур тажрибаси шуни кўрсатадики, рақамлаштириш жараёнини жадаллаштириш омонатчиларнинг банк хизматларига қизиқишини сезиларли ошириши мумкин. Омонатларни қайтариш муддати Ўзбекистонда узоқ (83 кун), бу халқаро стандартларга мос келмайди. Германия ва Сингапурда бу муддат 7 кун ва ундан кам. Бу натижалар Ўзбекистонда омонат тизимининг жозибдорлигини ошириш учун ҳам рақамли хизматларни ривожлантириш, ҳам халқаро стандартларга мувофиқ қайтариш тизимини такомиллаштириш зарурлигини кўрсатади.

Ўзбекистонда аҳоли омонатлари банк тизимининг барқарорлигини таъминлашда асосий омиллардан бири ҳисобланади. 2022-2024 йилларда умумий омонатлар ҳажмининг 20% га ошиши ва рақамли омонатлар улушининг 10% дан 20% га кўтарилиши ушбу соҳада амалга оширилган ишлар самарадорлигини кўрсатади. Айниқса, рақамли хизматларни жорий этиш аҳолининг банк тизимига қизиқиши ва ишончини оширишда муҳим роль ўйнади. Бироқ, қайтариш муддатларининг узоқлиги ва омонат кафолати лимитларининг чекланганлиги тизимнинг жозибдорлигини чеклаб қўймоқда.

Халқаро тажриба Ўзбекистон учун омонат тизимини такомиллаштиришда муҳим намуна бўлиб хизмат қилиши мумкин.

- **Германия ва Сингапур** каби мамлакатларда омонатларни қайтариш муддати 5-7 кун ичида амалга оширилади. Бу тизим шаффофлиги ва ишончни оширишда муҳимдир. Ўзбекистонда бу муддат ҳозирча 60 кунни ташкил қилади, бу халқаро стандартлардан анча узоқ.

- **Омонат кафолатлари лимити** Германияда 100 000 АҚШ долларигача етади, Сингапурда эса 55 000 доллар. Ўзбекистонда бу лимит 17 000 долларни ташкил қилади, бу эса омонатчиларга кафолатланган ҳимоя даражасини оширишни талаб этади.

Таҳлиллардан келиб чиқиб қуйидаги муаммолар қайд этилди:

• **Қайтариш муддатларининг узоқлиги:** Банк лицензияси бекор қилинган ҳолатда омонатчилар 83 кун кутиши керак. Бу халқаро стандартларга мос келмайди ва омонатчиларнинг банк тизимига ишончини пасайтириши мумкин.

• **Рақамли хизматларнинг етарли даражада эмаслиги:** Гарчи рақамли омонатлар улуши ошган бўлса-да, улар ҳали ҳам умумий омонатлар ҳажмининг кичик қисмини ташкил этади.

• **Омонат кафолати лимитининг пастлиги:** 17 000 АҚШ доллари миқдоридagi лимит халқаро стандартларга нисбатан паст бўлиб, йирик сармоядорлар учун жозибадорликни пасайтиради.

Мавжуд муаммоларни ҳал қилиш учун қуйидаги чора-тадбирларни амалга ошириш тавсия этилади: Омонатларни қайтариш муддатини халқаро стандартларга мос равишда қисқартириш (7 кунгача). Бу мақсадда рақамли платформалар ва автоматлаштирилган жараёнлардан фойдаланиш зарур. Кафолатланган омонат лимитини 30 000-50 000 АҚШ долларигача ошириш. Бу йирик сармоядорларни жалб қилишга ёрдам беради. Аҳолига рақамли омонат хизматларини кенгроқ жорий этиш, масалан, мобил иловалар орқали омонат бошқариш имкониятини янада такомиллаштириш. Аҳолига омонат кафолатлари ва банк хизматлари бўйича тарғибот ишларини кучайтириш. Бунда ижтимоий тармоқлар ва оммавий ахборот воситаларидан самарали фойдаланиш мумкин. Тадбиркорлик субъектлари учун мўлжалланган омонатлар жорий этиш, улар учун қўшимча имтиёзлар таклиф қилиш. Бу, айниқса, кичик бизнес ва стартаплар учун жозибадор бўлади.

Ўзбекистон банк тизимидаги омонатлар ҳажми ва сифати ошишга қарамай, рақамлаштириш даражасини кучайтириш ва халқаро стандартларга мос келувчи қайтариш тизимини жорий қилиш зарур. Халқаро тажриба асосида ишлаб чиқилган таклифлар аҳолининг банк тизимига ишончини мустаҳкамлаш ва омонатлар жозибадорлигини оширишга қаратилган. Ўзбекистон банк тизими нафақат ички иқтисодий барқарорликни, балки халқаро молия бозорлари билан интеграция жараёнини ҳам тезлаштиради.

### **Хулоса ва таклифлар.**

Ўзбекистонда банк тизимини ислоҳ қилиш ва аҳоли омонатларининг жозибадорлигини ошириш бўйича амалга оширилаётган ишлар мамлакатнинг иқтисодий ривожланишида муҳим аҳамият касб этмоқда. 2022-2024 йиллар давомида умумий омонатлар ҳажми 20% га ошгани ва рақамли омонатлар улушининг 10% дан 20% га кўтарилгани банк хизматларининг аҳоли ўртасида оммалашаётганини кўрсатади. Бунда рақамли технологияларни жорий қилишнинг ижобий натижалари алоҳида қайд этилиши лозим.

Ўзбекистондаги омонатларни қайтариш муддати (83 кун) халқаро стандартлардан орқада қолмоқда. Германия, Сингапур ва Жанубий Корея каби давлатларда қайтариш муддати 5-10 кунни ташкил этиб, омонатчиларнинг банкларга бўлган ишончини оширишда ҳал қилувчи омил бўлиб хизмат қилмоқда. Шунингдек, Ўзбекистонда омонат кафолати лимити 17 000 АҚШ доллари бўлиб, бу Германиядаги 100 000 долларлик кафолат билан солиштирганда анча паст даражада. Мавжуд муаммоларни ечиш учун омонатларни қайтариш тизимини автоматлаштириш ва рақамли технологияларни кенг жорий қилиш лозим. Қайтариш муддатини 7 кунгача қисқартириш, кафолатланган омонат лимитини 30 000-50 000 АҚШ долларигача ошириш ва рақамли хизматларни янада такомиллаштириш аҳолининг банк тизимига ишончини мустаҳкамлашга ёрдам беради. Шунингдек, банк хизматлари бўйича тарғибот ишларини кучайтириш ва тадбиркорлик субъектлари учун махсус омонат маҳсулотларини жорий этиш ҳам жозибадорликни оширишда муҳим қадамдир.

Ушбу тадқиқот омонат тизими жозибаторлигини ошириш ва халқаро стандартларга мос тизим яратиш бўйича амалий тавсияларни тақдим этиш орқали Ўзбекистон банк тизимидаги барқарорликни таъминлашга ҳисса қўшади. Агар тақлиф этилган чора-тадбирлар амалга оширилса, Ўзбекистон банклари нафақат ички иқтисодий барқарорликни таъминлайди, балки халқаро молия бозорлари билан самарали интеграция жараёнини тезлаштиради.

#### **Адабиётлар / Литература/Reference:**

BaFin (Federal Financial Supervisory Authority) (2023). "German Deposit Protection System: Legal Framework and Efficiency".

Daryo.uz (2023): "Ўзбекистон банк тизимида рақамли омонатларнинг ўсиши".

Korea Institute of Finance (2022). "Banking Sector Reform and Deposit Insurance".

Mirziyoyev Sh. (2020) O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyevning Oliy Majlisga Murojaatnomasi. //Xalq so'zi 2020-yil 30-dekabr № 276 (7778). 1-4-b.

Monetary Authority of Singapore (2023). "Deposit Insurance in Singapore: Enhancing Financial Stability", [mas.gov.sg](https://mas.gov.sg).

Review.uz (2024): "Ўзбекистонда омонат хизматларини ривожлантириш".

Азларова, А., & Рахматуллаева, М. (2022). Трансформация банковского сектора – неотъемлемая часть процесса становления цифровой экономики в республике Узбекистан. Наука и научный потенциал: основа устойчивого инновационного развития общества, 1(1), 34–37. <https://doi.org/10.47689/inlibrary-SSPBSIDS-2022-pp34-37>.

Каримов Н.М. (2024) "Халқаро тажриба асосида Ўзбекистон банк тизимида кафолатлаш тизимини такомиллаштириш".

Қонун лойиҳаси, (2024) "Банклардаги омонатларни ҳимоялаш кафолатлари тўғрисида"ги қонун лойиҳаси, 2024 йил. Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Қонунчилик палатаси материаллари.

Султонов А.Х. (2023) "Ўзбекистонда омонат тизимини ривожлантиришнинг иқтисодий ва ҳуқуқий асослари".

Тоймухамедов, И., & Махкамова, Д. (2020). Цифровая экономика и её влияние на банковский бизнес в Узбекистане. Экономика и инновационные технологии, (2), 151–160. извлечено от [https://inlibrary.uz/index.php/economics\\_and\\_innovative/article/view/11408](https://inlibrary.uz/index.php/economics_and_innovative/article/view/11408)

Ҳисобот (2022) Жаҳон банки ва Халқаро валюта жамғармаси: "Deposit Insurance Schemes and Financial Stability".

Ҳисобот (2022-2023) Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг йиллик ҳисоботлари. [cbu.uz](https://cbu.uz).